

STRATEGIJA ZA MLADE
OBČINE MIREN – KOSTANJEVICA
2024 – 2029

Osnutek

Miren, 5. december 2024

1. Strategiji na pot

Draga mladina ...

Pravijo, da na mladih svet stoji in še kako pritrjujem temu. Zlasti ko se oziram po svojih prvih spominih in po svojih zdaj že odraslih otrocih ter po mladih obrazih, ki jih srečujem na dogodkih in tako mimobežno ob obiskih po naših krasnih krajih v občini. Biti mlad, imeti še vse življenje pred sabo, žareti v izobilju sveže energije, mladostniške samozavesti in nalezljivega optimizma. Da, prav take vas vidim, naša mladina. Prav to vam po svoje zavidam, zlasti v trenutkih, ko nas, tiste malo manj mlade, utrujenost in preobremenjenost odeneta v sivino.

A kot župan, ki imam veliko čast biti prvi med enakimi v tej raznoliki in povezani lokalni skupnosti, domu vseh generacij, vem tudi to, da mladi potrebujete za udejanjanje svojih številnih talentov in potencialov, svoj prostor in svoja pravila sobivanja. In da jih v naši občini ni dovolj oz. jih mladi niste v pravi meri »posvojili« za svoja. Prav zato sem že ob vnovični izvolitvi za župana dal zavezo, da bomo kot občina namenili mladim dodatno skrb, sredstva in podporo. Da bomo mladim podelili odgovornost za oblikovanje ter izvajanje bolj prodorne in strateško zastavljene mladinske politike. In tako se je porodila ideja o prvi strategiji za mlade v Občini Miren - Kostanjevica.

Tako kot se pišejo naše razvojne zgodbe, tudi ta ne želi biti zgolj suhoparen dokument. **Časi, v katerih živimo, terjajo od nas hitre in modre odločitve, več prilagajanja in potrpežljivosti, več dogovarjanja, poslušanja ter vse bolj aktivno participacijo v projektih skupnega pomena. V naši sredini manjka več proaktivnih mladinskih pobud, ki bi našo lokalno skupnost, ki je sicer zelo družbeno aktivna, oblikovale po meri mlade generacije.** Most, ki bi povezoval vse generacije, smo gradili vsa leta vztrajno in s trdnimi temelji. Zdaj se lahko ideje, projekti, investicije mirno sprehodijo po njem, saj je opora, ki jo ob tem nudi občina, tako občinski svet kot občinska uprava, jasna in iskrena. Za predlaganimi ukrepi, ki jih boste našli v dokumentu, se torej zrcalita tako politična volja kot podlaga v proračunih. Želim si, da v naslednjih petih letih postanemo mladim še prijaznejša občina, dom ustvarjalnosti in mladostne razigranosti – a za to bomo morali stopiti skupaj.

Mauricij Humar, župan

MLADIM ...

Lokalna oblast je mladim najbližja, zato igra v njihovem življenju in razvoju pomembno vlogo. Hkrati pa tudi mladi s svojim sodelovanjem pri soustvarjanju družbe občutno krepijo kakovost življenja v lokalni skupnosti. Če jim ne damo možnosti, da se vključijo v strukture lokalne demokracije in ne poskrbimo za izboljšanje njihovega položaja, tvegamo, da bodo zapustili lokalno okolje, to pa bo izgubilo enega izmed ključnih človeških virov, ki skrbi za uspešen trajnostni razvoj lokalne skupnosti.

V občini Miren-Kostanjevica se zavedamo pomena vključevanja mladih, zato je pred nami prva Strategija za mlade. **Je rezultat enoletnega procesa njene priprave ter zbiranja želja in potreb mladih. Strategija bo živ organizem, ki ga bo moč nadgraditi, dopolnjevati, popraviti.** Je temelj, v katerem lokalna skupnost prepozna javni interes pri skrbi za mlade in predvidi načine za njegovo uresničevanje. Je orodje mladih, saj jim omogoča, da sami oblikujejo pogoje lastnega organiziranja ter si določijo načine, področja in stopnjo vključenosti v demokratične procese odločanja v lokalni skupnosti.

Menim, da bo Strategija za mlade v okviru svojih pristojnosti pomembno vplivala na izboljšanje položaja mladih v našem okolju. Ti bodo z aktivnim vključevanjem pridobili nova znanja in kompetence, ki jim bodo pomagale pri odraščanju v aktivne državljane.

Želim si, da bi bila naša občina prijazna mladim. Aktivna vloga vas, mladi, je ključnega pomena za napredek družbe, saj prav vi prinašate edinstvene poglede na odločitve.

Srečno na pot prvi Strategiji za mlade v občini Miren – Kostanjevica.

Suzana Černe, podžupanja

ČAS, DA SE DOKAŽEMO

Mladi – pred nami je dokument, ki odpira novo poglavje v naši občini. Pred nami je prva občinska mladinska strategija, ki je naša skupna vizija in izziv naslednjih petih let.

Dokument pred vami izraža naše želje, potrebe, cilje in predloge. Je dokument, ki nam daje glas in moč pri soustvarjanju naše prihodnosti in naše skupnosti. Je dokument, ki nam prinaša priložnosti in odgovornosti do tega, da v skupnosti postanemo še bolj aktivni, ustvarjalni in odgovorni.

Dokument pred vami nas povezuje in združuje. Povezuje nas z občino, ki nam kaže svojo podporo in zavezanost k mladinski politiki. Povezuje nas z drugimi mladimi, s katerimi si bomo delili naše interese, vrednote in cilje. Hkrati nas strategija izziva in spodbuja, da postanemo bolj kritični, samoiniciativni in podjetni. Spodbuja nas k kulturnemu, športnemu in prostovoljnemu udejstvovanju. Spodbuja nas k sodelovanju, dialogu in participaciji.

Dragi mladi, sedaj je naš čas. Čas, ko bomo pokazali, da smo mladi tisti, ki bomo našo občino soustvarjali dolgoročno. Čas, ko bomo pokazali, da znamo in zmoremo ustvarjati boljšo, lepšo in prijaznejšo skupnost.

Dragi mladi, sedaj je naš čas. Čas, da pokažemo kaj želimo in čas, da naredimo kar želimo. Dokument, ki ga imamo pred seboj, nam to omogoča. Sedaj je na nas, da občino prilagodimo tudi svojemu okusu. Sedaj je čas, da naredimo občino res mladim prijazno.

Sedaj je naš čas – izkoristimo ga!

Jakob Marušič, predsednik odbora za mladino

2. Uvod

Kaj predstavlja pričujoča strategija za mlade?

Strategija za mlade je krovni strateški dokument, ki ureja področje delovanja mladih, starih med 15 in 29 let, v Občini Miren-Kostanjevica. Občinski svet Občine Miren-Kostanjevica ga namerava sprejeti predvidoma januarja 2024 za petletno obdobje, 2024 – 2029, z namenom, da predstavlja temeljni okvir za življenje in delovanje mladih v lokalnem okolju. Pri pripravi dokumenta so na vključujoč način sodelovali mladi občanke in občani tako dolinskega kot kraškega dela občine. Začrtana vizija in strateški cilji predstavljajo okvir, ki bo mladim omogočil bolj učinkovito medsebojno komunikacijo in povezovanje z lokalnim okoljem ter njihovo večjo participacijo v lokalnih družbenih procesih. V času, ko se svet sooča z družbenimi, okoljskimi in ekonomskimi izzivi, so prav mladi tisti, ki nosijo in bodo nosili težji del bremen. Občina Miren-Kostanjevica zato želi postati mladim bolj prijazna občina, njihov varen pristan in skok v svet odraslosti, predvsem pa odprto in sodobno opremljeno središče za njihovo družbeno aktivacijo ter avtonomijo. Zavedamo se, da je uspešna integracija mladih v lokalno okolje lahko zgolj posledica odgovornega in enakopravnega partnerskega odnosa med mladimi in kompleksnim občinskim ustrojem. Pričujoči dokument predstavlja prve rezultate vzpostavljenega dialoga ter hkrati daje zavezo za nadaljnjo nadgradnjo sodelovanja in povezovanja. **Z roko v roki.**

3. Razlaga ključnih pojmov s področja mladih in mladinskega organiziranja

Mladinski sektor urejata dva zakona, *Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju – ZJIMS* (Ur. l. RS, št. 42/2010 in 21/2018 – ZNOrg) in *Zakon o mladinskih svetih – ZMS* (Ur. l. RS, št. 70/2000, 42/2010). ZJIMS opredeljuje mladinski sektor, podaja definicije temeljnih pojmov, določa javni interes v mladinskem sektorju in način uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju. ZMS ureja položaj, delovanje, dejavnost ter financiranje Mladinskega sveta Slovenije in mladinskih svetov lokalnih skupnosti.

Mladi (15 – 29 let) so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15 do dopolnjenega 29 leta.

Mladinski sektor so področja, kjer poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik in mladinsko delo.

Mladinsko delo je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve.

Mladinska organizacija je avtonomno demokratično prostovoljno samostojno združenje mladih, ki s svojim delovanjem omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo. Organizirana je kot samostojna pravna oseba, kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe, in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke, s tem, da je v temeljnem aktu te pravne osebe zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju.

Mladinska infrastruktura je fizični prostor (zemljišče ali stavba ali del stavbe) namenjen predvsem mladim za izvajanje mladinskega dela.

Mladinski programi/projekti so skupek dejavnosti, ki jih izvaja mladinska organizacija in poteka med vrstniki nepretrgoma skozi večji del leta ter vključuje večje število izvajalcev in udeležencev.

Mladinski center je organizirano funkcionalno središče za mlade, ki ga zagotavlja lokalna skupnost ali druga pravna oseba javnega ali zasebnega prava oziroma fizična oseba, v katerem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni.

4. Vpetost mladih v družbeno okolje

Slovenska zakonodaja kot rečeno področje mladih ureja z dvema zakonoma, z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju in z Zakonom o mladinskih svetih. Področje mladih se ureja tudi z Resolucijo o nacionalnem programu za mladino. Za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju na lokalni ravni je potrebno prav sodelovanje med lokalnimi skupnostmi in organizacijami v mladinskem sektorju. V želji, da bi se mladi v Občini Miren-Kostanjevica močnejše povezovali, na neformalni in formalni ravni, je bil marca 2023 ustanovljen Odbor za mladino Občine Miren-Kostanjevica kot najvišji politični organ za urejanje in usmerjanje mladinske problematike. Strategija za mlade ponuja ukrepe, s katerimi bi se v Občini Miren-Kostanjevica okrepil glas mladih v družbenih procesih, ki ga je bilo kljub volji občinskega vodstva v preteklosti premalo. Zato je eden ključnih ciljev strategije poleg zagotavljanja večje participacije mladih v družbi prav krepitev mladinskega dela in organiziranja v občini ter v posameznih krajevnih skupnostih.

5. Aktualno stanje na področju mladih v naši lokalni skupnosti

V naši analizi smo vključili mlade med 15. do vključno 29. leta starosti. Po podatkih Statističnega urada RS je delež mladih v starosti od 15 do 29 let v Občini Miren-Kostanjevica v prvi polovici leta 2022 predstavljal 12,36% celotne populacije oziroma 627 mladih. Spodnja preglednica kaže na rahel upad mladih v Občini Miren-Kostanjevica (leta 2018 – 12,49% prebivalstva; leta 2022 – 12,36% prebivalstva), trend rahlega upadanja je bilo zaznati pri deležu mlajše populacije na ravni celotne države (leta 2018 – 15,09% prebivalstva; leta 2022 – 14,63% prebivalstva).

Podatki na ravni države, ki se nanašajo na mlade med 15. in 29. letom kažejo, da je bilo leta 2022 število mladih (15 – 29 let) 308383 ali 14,63%, kar pomeni rahlo zmanjšanje od leta 2018, ko je bilo 312030 ali 15,09% mladih. To zmanjšanje je zaostritev dolgoročnega demografskega gibanja, ki smo mu v Sloveniji priča vse od leta 1

980. Sicer je na splošno v Sloveniji leta 2022 skoraj za tretjino manj mladih, kot jih je bilo leta 1990. Delež mladih v celotnem prebivalstvu pa se je v tem obdobju znižal s 23% na 15%. Upadanje števila in deleža mladih je sicer splošen trend v državah članicah EU. Posebnost Slovenije je bil predvsem izrazit (20,6 %) pričakovani upad v obdobju 2010 – 2020, ki je po Eurostatovih projekcijah bistveno presegal pričakovani 8,9% upad na ravni EU (Vertot 2009).

Preglednica 2: *Starostna struktura mladih, kot delež prebivalstva v Občini Miren-Kostanjevica (polletno)*

	2018H1	2019H1	2020H1	2021H1	2022H1
15 – 19 let	188	172	165	194	210
20 – 24 let	178	179	184	177	168
25 – 29 let	241	255	239	248	249
skupaj 15 – 29 let	607	606	588	619	627
Skupaj OMK	4858	4949	4977	5029	5072
% mladih v OMK	12,49	12,24	11,81	12,03	12,36

Vir: SURS (2023), na dan 2. 6. 2023

Preglednica 1: *Starostna struktura mladih, kot delež prebivalstva v Sloveniji*

	2018H1	2019H1	2020H1	2021H1	2022H1
15 – 19 let	93057	92855	93729	93947	95560
20 – 24 let	101073	101940	103089	103658	101733
25 – 29 let	117900	114680	113876	113005	111090
skupaj 15 – 29 let	312030	309475	310694	310610	308383
skupaj SLO	2066880	2080908	2095861	2108977	2107180
% mladih v SLO	15,09	14,87	14,82	14,72	14,63

Vir: SURS (2023), na dan 2. 6. 2023

V Občini Miren-Kostanjevica je bilo v času od 2018 do 2022 po spolu in stopnji izobrazbe v povprečju skupno 1190 oseb s srednješolsko in 767 z visokošolsko izobrazbo. V tem času lahko opazimo postopni trend višanja tako srednje- kot višješolsko izobraženih.

Po spolu opažamo, da ima več moških srednješolsko izobrazbo, in sicer 63% proti 37% ali v povprečju 746 moških v primerjavi v povprečju s 444 ženskami oz. 26% več moških ima srednješolsko izobrazbo. Pri visokošolski izobrazbi je stanje obrnjeno, saj je tovrstno izobraženih več žensk, in sicer 60% proti 40% ali v povprečju 460 žensk v primerjavi s 306 moškimi oz. 20% več žensk ima visokošolsko izobrazbo. Zanimivo je, da je med leti opaziti rahle, a konstantne razlike v višanju izobrazbe glede na stopnjo izobrazbe in spol.

Podatki na ravni države odražajo občinsko stanje, tudi tukaj je v času od 2018 do 2022 po spolu in stopnji izobrazbe v povprečju skupno 502.613 oseb s srednješolsko in v povprečju 321.640 z visokošolsko izobrazbo. Opazimo lahko rahlo konstantno naraščanje števila tako srednje- kot visokošolsko izobraženih.

Še bolj konstantno je razmerje po spolu, pri čemer ima več moških srednješolsko izobrazbo, in sicer 63% proti 37% ali v povprečju 317.774 moških v primerjavi v povprečju s 184.839 ženskami oz. 26% več moških ima srednješolsko izobrazbo. Pri visokošolski izobrazbi je stanje prav tako obrnjeno, saj je tovrstno izobraženih več žensk, in sicer 60% proti 40% ali v povprečju 190.484 žensk v primerjavi v povprečju s 131.577 moškimi oz. 18% več žensk ima visokošolsko izobrazbo.

Glede na opaženi trend lahko predvidevamo, da se bo število tako srednje- kot visokošolsko izobraženih v Sloveniji in tudi Občini Miren-Kostanjevica v prihodnjih letih še večalo, saj Slovenija sledi evropski direktivi, po kateri je cilj, da ima Slovenija in Evropska unija čim več visokošolsko izobraženega prebivalstva, s čimer smo na trgu znanja (ter s tem posledično na področju podjetništva in inovacij) bolj konkurenčni.

Preglednica 1: *Delovno aktivno prebivalstvo v občini Miren-Kostanjevica po doseženi izobrazbi in spolu*

	2018H1			2019H1			2020H1			2021H1			2022H1		
	Ž	M	Skupaj	Ž	M	Skupaj	Ž	M	Skupaj	Ž	M	Skupaj	Ž	M	Skupaj
Srednješolska izobrazba (SŠ)	431	735	1166	455	745	1200	447	737	1184	439	738	1177	449	775	1224
Višješolska izobrazba (VŠ)	431	297	728	447	296	743	454	302	756	480	316	796	487	323	810
Primerjava¹ med Ž in M v % (SŠ)	M =63% Ž=37 % M > 26 %			M =62% Ž=38 % M > 24 %			M =62% Ž=38 % M > 24 %			M =63% Ž=37 % M > 26 %			M =63% Ž=37 % M > 26 %		
Primerjava med Ž in M v % (VŠ)	M =41% Ž=59 % Ž > 18 %			M =40% Ž=60 % Ž > 20 %			M =40% Ž=60 % Ž > 20 %			M =40% Ž=60 % Ž > 20 %			M =40% Ž=60 % Ž > 20 %		

Vir: Surs (2023) na dan 2.6.2023

Preglednica 2: *Delovno aktivno prebivalstvo po doseženi izobrazbi in spolu, Slovenija*

	2018H1			2019H1			2020H1			2021H1			2022H1		
	Ž	M	Skupaj	Ž	M	Skupaj	Ž	M	Skupaj	Ž	M	Skupaj	Ž	M	Skupaj
Srednješolska izobrazba (SŠ)	185766	312337	498103	185837	319334	505171	180541	12393	492934	184942	319765	504707	8109	325041	512150
Višješolska izobrazba (VŠ)	181000	125568	306568	187237	129453	316690	188948	130207	319155	195295	133706	329001	199940	136851	336791
Primerjava² med Ž in M v % (SŠ)	M =63% Ž=37 % M > 26 %			M =63% Ž=37 % M > 26 %			M =63% Ž=37 % M > 26 %			M =63% Ž=37 % M > 26 %			M =63% Ž=37 % M > 26 %		
Primerjava med Ž in M v % (VŠ)	M =41% Ž=59 % Ž > 18 %			M =41% Ž=59 % Ž > 18 %			M =41% Ž=59 % Ž > 18 %			M =41% Ž=59 % Ž > 18 %			M =41% Ž=59 % Ž > 18 %		

Vir: Surs (2024) na dan 2.6.2023

¹ Pri rezultatih smo decimalke zaokrožili.

² Pri rezultatih smo decimalke zaokrožili.

6. Ukrepi za mlade v izvajanju

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Društva, ki delujejo na področju mladih, imajo možnosti **sofinanciranja v okviru Javnega razpisa za druge družbene dejavnosti** (v letu 2023 so bili prejemniki ŠKT Društvo Farhjočca za projekt Living Learning Lab, organizacija in izvedba koncerta Šank Rock na Vojščici; Nogometno društvo Bilje za Nogometni kamp »Miha Zajc«; Društvo prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote za projekt Center za družine Mirenski grad in KTD Zarja Bilje za kar sedem projektov na področju mladine in otrok).

Občina preko javnega razpisa **nadarjenim mladim občanom** podeli posebno **finančno pomoč**. Prav tako so do finančne pomoči upravičene **mlade družine ob rojstvu otrok**.

OKOLJE IN PROSTOR

Med najpomembnejše ukrepe s področja okolja in prostora zagotovo sodi **subvencioniranje komunalnega prispevka za mlade in mlade družine** (mladi 40, mlade družine 60 odstotkov). Do tega so upravičeni vsi mladi v starosti do 37 let, ki rešujejo prvič bivanjski problem na območju občine Miren-Kostanjevica, v poštev pride tako rekonstrukcija obstoječega objekta kot izgradnja novega.

GOSPODARSTVO

Občina je v okviru projekta LAS **uredila prostor**, namenjen otrokom in mladostnikom, pri novozgrajenem protipoplavnem zidu v Mirnu pri Grabcu. V okviru projekta LAS smo za mlade **nakupili računalniško opremo** (prenosnik, tiskalnik ...), ki je mladim na voljo v kletnih prostorih občine.

KMETIJSTVO

Mladi kmetje se lahko kot nosilci kmetijskega gospodarstva in lastniki dovolj kmetijskih površin že sedaj prijavijo na **občinski javni razpis za dodelitev pomoči za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja**.

7. Proces s časovnico

SEPTEMBER 2022

Prva delavnica z mladimi v sodelovanju z MOVIT

OKTOBER 2022 – FEBRUAR 2023

Predstavitev primera dobre prakse – Občina Ajdovščina

Udeležitev na mednarodnih konferencah »Europe Goes Local« doma in na Švedskem
Delavnice LAS »Mladi podjetniki«

MAREC 2023

Ustanovitev Odbora za mladino Občine Miren-Kostanjevica

APRIL 2023

Razglednica po gospodinjstvih

MAJ 2023

3. – 17. 5. 2023

Anketa

27. 5. 2023

Druga delavnica z mladimi v sodelovanju z MOVIT

JUNIJ 2023

Odbor za mladino sprejme izhodišča za pripravo strategije za mlade

JULIJ – AVGUST 2023

Priprava osnutka strategije za mlade

NOVEMBER 2023

Odbor za mladino sprejme osnutek strategije za mlade

DECEMBER 2023 – JANUAR 2024

Javna obravnava 5. 12. 2023 – 15. 1. 2024

Javni posvet z mladimi na Cerju 12. 1. 2024

JANUAR 2024

Odbor za mladino sprejme strategijo za mlade

Občinski svet Občine Miren-Kostanjevica potrdi prvo strategijo za mlade v Občini Miren-Kostanjevica

8. Mnenje mladih

V želji, da bi pri pripravi strategije za mlade upoštevali mnenja mladih in njihova pričakovanja, je bila med 3. in 22. majem 2023 izvedena spletna anketa. Vprašalnik je bil obsežen, zajemal je kar 26 vprašanj, nanj je odgovorilo 119 mladih v Občini Miren-Kostanjevica v starosti do 35 let. Fokus vprašanj je temeljil na preverjanju poznavanja obstoječih lokalnih aktualnih vsebin za mlade, na ugotavljanju primernosti obstoječih komunikacijskih kanalov za informiranje mladih, na podajanju konkretnih pobud za boljše bivanje in počutje mladih v lokalni skupnosti ...

V vzorcu (n=119) smo zajeli dobro polovico žensk (56,3 %) in 43,7 % moških. Po starostni strukturi je v vzorcu 12,6 % mlajših od 15 let, 21,8 % starih med 16 in 20 let, 43,7 % starih med 21 in 29 let ter 21,8 % starih med 30 in 35 let.

Dobra polovica vprašanih (53,8 %) prihaja iz Mirna, 31,1 % iz Krasa in 15,1 % iz kraja Bilje. Glede na dokončano izobrazbo je največ takih z dokončano osnovno šolo (28,6 %), sledijo tisti s končano poklicno šolo (21,0 %), s končanim univerzitetnim programom (18,5 %), s končanim visokošolskim programom (16,8 %) in s končanim magistrskim programom (15,1 %).

Po zaposlitvenem statusu je v vzorcu dve petini redno zaposlenih (39,5 %), sledijo študentje (20,2 %), dijaki (17,6 %), osnovnošolci (11,8 %) ter v manjših deležih druge oblike statusa.

REZULTATI:

Mladi in delovna praksa v domačem okolju

Za 58 % anketirancev je opravljanje obvezne prakse del njihovega izobraževanja, medtem ko za 42 % to ni del njihovega izobraževanja. Med tistimi, ki je praksa del njihovega izobraževanja, bi si večina (79,8 %) prakso želela opravljati v občini Miren-Kostanjevica.

Možnosti štipendiranja

Večina (89,9 %) ne pozna možnosti štipendiranja, ki jo ponuja občina, le-to pa pozna desetina (10,1 %) anketiranih.

Tri četrtine (78,2 %) vprašanih je mnenja, da je možnosti štipendiranja v občini Miren-Kostanjevica premalo, nasprotnega mnenja je 21,8 % anketiranih.

Dve tretjini vprašanih bi si želelo občinsko štipendijo kot obliko finančne pomoči za podporo pri izobraževanju (62,2 %), sledi možnost kadrovske štipendije (21,8 %) ter druge oblike v manjšem deležu.

Mladi in delo v domačem okolju

Dve tretjini vprašanih si želi ohraniti oziroma pridobiti zaposlitev na območju občine Miren-Kostanjevica (68,1 %), tega pa si ne želi 31,9 % vprašanih.

Med ukrepi na področju izobraževanja in zaposlovanja mladih jih 30,3 % meni, da bi bil smiselno, če občina vложи največ prizadevanj v spodbude delodajalcem za zaposlovanje mladih.

Mladi in bivanje

V vzorcu je dve tretjini anketirancev (60,5 %), ki živijo pri starših, 18,5 % jih stanuje v najemniškem stanovanju, 14,3 % pa v lastni hiši oz. stanovanju.

Večina vprašanih si v prihodnosti želi lastno hišo (79,8 %), 14,3 % pa lastno stanovanje.

Mladi in informiranost

Tri četrtine vprašanih meni, da nimajo dovolj informacij o možnosti zaposlovanja, izobraževanja in prostočasnega udejstvovanja v občini (75,6 %). Da imajo dovolj informacij, meni četrtina (24,4 %) vprašanih.

Dobra četrtina si želi informacije na temo zaposlovanja, izobraževanja in prostočasnega udejstvovanja v občini prejemati prek Facebooka (26,5 %), sledi občinsko glasilo (23,9 %), Instagram (20,4 %), spletna stran občine (19,5 %) in druge možnosti (9,7 %).

Dobra polovica vprašanih (55,5 %) ni članov katere izmed mladinskih organizacij oz. športnega kluba oz. društva. Člani omenjenih organizacij pa predstavljajo 44,5 % celotnega vzorca.

Mladi in njihov prostor

Tri četrtine vprašanih meni, da v občini ni dovolj prostorov, kjer se lahko družijo mladi (75,6 %), da je prostorov dovolj pa meni četrtina (24,4 %) anketiranih.

Mladi in mladinska politika

Večina vprašanih ne pozna možnosti podpore mladinskim programom v občini (86,6 %) v obliki razpisa. Le to pa pozna 13,4 % anketiranih.

Polovica bi se vključila aktivno v mladinsko skupino, katere predstavnik bi zastopal mlade v občinskem svetu (51,3 %), druga polovica pa tega ne bi storila (48,7 %).

Srečanja z mladimi

V samo pripravo, snovanje ciljev in ukrepov lokalne mladinske strategije smo vključili različne profile mladih z namero, da jim prisluhnemo in od njih pridobimo čim več podatkov o njihovih željah, pričakovanjih in idejah o tem, kaj potrebujejo, pričakujejo in si želijo v bližnji prihodnosti v Občini Miren – Kostanjevica.

Preko izvedenih srečanj, anket in posvetov (delavnic) z mladimi, smo tem tako dali možnost, prostor in podporo, da lahko z aktivnim vključevanjem in participacijo sodelujejo pri oblikovanju najpomembnejšega strateškega dokumenta za mladino v Občini Miren – Kostanjevica in tako neposredno vplivajo na odločitve ključnih lokalnih političnih nosilcev. Ob vsem tem pa prispevajo k boljši kakovosti življenja občanov, predvsem mladih v lokalni in krajevni skupnosti.

Z lokalnimi mladinskimi trenerji v sodelovanju z MOVIT smo izvedli več posvetov z mladimi različnih profilov in starosti.

Teme oz. izbrane lokalne mladinske politike smo povzeli iz Nacionalnega programa za mladino 2023 – 2032 ter jih prilagodili in združili glede potreb in problemov na lokalnem nivoju.

Lokalne mladinske politike (teme oz. področja), za katere so mladi podali lastne želje, potrebe in pričakovanja so bile tako podlaga za pripravo vsebine lokalne mladinske strategije:

- 1. mladi in družba**
- 2. participacija mladih**
- 3. mladi in infrastruktura**
- 4. zaposlovanje in podjetništvo**
- 5. finančne spodbude**
- 6. informiranost**

Na srečanjih in posvetih (delavnicah) so sodelovali pretežno dijaki in študenti, v sam proces pa so se vključili tudi nekateri občinski svetniki in predstavniki občinske uprave.

Kako so potekale delavnice?

Po uvodnih pozdravnih nagovorih župana Mauricija Humarja so udeleženci prebili led in se spoznali. Nato so se udeleženci razdelili v mešane skupine, kjer so delali po različnih metodah:

- prek *speed dating* in *embodiment aktivnosti* so se najprej spoznali med sabo;
- preko vodene diskusije spoznali posamezna področja lokalne mladinske politike (cilji in teme);
- pregledali rezultate ankete z metodo termometer in vodenim pogovorom;
- razpravljali o svojih željah, potrebah in pričakovanjih glede posamezne teme prek risanja zemljevida in označitve »vročih točk« - dobre in manjkajoče infrastrukture; menjava in dopolnitev zemljevida; delitev in določitev prioritet/ključnih rezultatov;
- predstavili posamezno temo in o predlogih (bivanje v občini, delo v občini, mladinski programi) skupaj diskutirali.

9. Vrednote

Zaupanje

Zaupanje je kompleksen psihološki pojav in o njem lahko govorimo iz več vidikov. V sociopsihološkem razumevanju je zaupanje tesno povezano s sodelovalnostjo, iskrenostjo, zvestobo, odkritostjo, pristnostjo, upanjem in altruizmom. Mnogi se strinjajo, da je zaupanje temeljna komponenta vseh medčloveških in družbenih odnosov in blede, ko ena od strani spozna, da je druga stran naravnana zgolj k doseganju lastne koristi (Misztal, 1998: 14).

Neka druga definicija pa pravi, da zaupanje govori o karakterju osebe, ki ji zaupamo in je zato osebna značilnost (Erikson, 1968). Zaupanje je s tega vidika pričakovanje posameznika/-ice, da bo ravnanje druge osebe ali skupine altruistično ali osebno ugodno. Zaupanje se vzpostavi, če oseba ali skupina izpolnjuje svoje obljube in obveze, je poštena glede obvez in ne izkoristi druge/-ga.

Povezovanje

Povezovanje pomeni, da je nekaj povezano bodisi da gre za medčloveške, medskupnostne bodisi dejavnostne povezave, npr. interdisciplinirano, medpredmetno povezovanje, gospodarsko, medsektorsko povezovanje, povezovanje med različnimi panogami in podobno. Imamo različne oblike povezovanja: medgeneracijsko povezovanje (povezovanja med generacijami, predvsem gre za medčloveški odnos in uresničevanje medgeneracijske solidarnosti v današnjih družbenih razmerah), medpodročno povezovanje (omogoča zabavno učenje, ki preko igre zahteva aktivno sodelovanje otroka), gospodarsko in negospodarsko povezovanje (soustvarjanje na znanstvenih, raziskovalnih, strokovnih in izobraževalnih področjih), povezovanje med skupnostmi, mesti, narodi, državami ...

Odgovornost

Odgovornost je v psihološkem smislu čista etična vrednota (Frankl, 1994), saj človeka spodbuja k delovanju in odločanju v družbi in se navezuje na odnose človeka do tistih, s katerimi (so)deluje v delovnem, skupnostnem ali intimnem okolju. Odgovornost pomeni sprejeti posledice za svoja dejanja in besede v različnih oblikah (sankcija, opravičilo, kompenzacija). Odgovornost od človeka zahteva trud, odrekanje, disciplino, poštenost, ponižnost, zvestobo. Odgovornost za odločitve sprejema vsak sam, saj poleg čustev in razuma razpolaga tudi z vestjo (Ščuka, 2008).

Svoboda

Svoboda je osebni doživljaj prostosti, neoviranosti in neodvisnosti, je stanje, ko smo neodvisni od drugih in se svobodno lahko odločamo o svojih izbirah ter smo zaščiteni pred vmešavanjem drugih v obliki skupnosti ali sistema. Svoboda se povezuje tudi z enakostjo in pravičnostjo kot pravice in svoboščine posameznika (npr. pravica do svobode govora, ravnanja) ali svobodo naroda, skupnosti do samoodločbe.

S svobodo se tesno povezuje tudi odgovornost. V tem smislu svoboda ne pomeni, razvezanost od vseh bremen, dolžnosti in odgovornosti, saj brez odgovornosti za svoje izbire ni prave svobode. Svoboda je v tem, da lahko v določenem trenutku samostojno izbiramo med različnimi možnostmi, se odločamo med bistvenim in nebistvenim (Frankl, 1994) in za to prevzamemo odgovornost. In bolj, ko smo svobodni, več odgovornosti za svoje odločitve, ravnanje in besede moramo prevzeti. Neodgovornost je strah pred izgubo svobode in bežanje pred resnico.

Odprtost

Odprtost (tudi umska odprtost ali odprtost za izkušnje) je osebna lastnost, ki se nanaša na odprtost do različnih senzoričnih (čutnih) in kognitivnih (spoznavnih) izkušenj. Kaže se kot želja po informacijah in znanju oz. kot intelektualna radovednost ali odprtost za (umetniško) ustvarjalnost. Odprtost tako vključuje občutljivost za umetnost in estetiko, domišljijo, težnjo po znanju, radovednost, željo po novosti, različnosti, spremembah in novih izkušnjah. Poleg tega vključuje tudi nagnjenost k prilagajanju svojih prepričanj in vedenjskih vzorcev, ko so posamezniki izpostavljeni novim informacijam ali idejam.

Mobilnost

Mobilnost označuje gibljivost, premičnost. Imamo različne oblike mobilnosti: prometna mobilnost, poklicna mobilnost, selitvena mobilnost, trajnostna mobilnost. Ponavadi z mobilnostjo mislimo predvsem na prometno mobilnost, ki vključuje uporabo javnega in osebnega potniškega prometa, hojo, kolesarjenje in različne alternativne možnosti mobilnosti. Osredotočenost le na eno obliko mobilnosti (ceste, kolesarske steze) vodi do slabe infrastrukture in nižanje deležev uporabnikov ostalih prometnih sredstev.

10. Vizija

V Občini Miren–Kostanjevica smo mladi enakopraven in nepogrešljiv član skupnosti. V medgeneracijskem dialogu iščemo in predlagamo rešitve, ki so blizu mladim in ki prinašajo veliko dobrobiti tudi za ostale prebivalce občine.

Partnerstvo z občinskim vodstvom nam odpira številna vrata, zlasti mladim podjetnikom, mladim kmetom, kulturnikom in umetnikom, predvsem pa z njihovo pomočjo sooblikujemo jutrišnji svet preko uspešnih zgodb tudi z lokalnim gospodarstvom.

Smo dobro povezani in dobro organizirani. Vse bolj smo samozavestni, ustvarjalni, pogumni in drzni, ko gre za projekte širšega pomena in prostora. Skrbimo za svoje zdravje, preko formalnih in neformalnih oblik izobraževanja širimo razgledanost in spodbujamo več empatije v družbi.

Ko gre za klic v sili ali solidarnost smo med prvimi, ki se odzovemo na pomoč. Razmišljamo globalno in delujemo lokalno, to je naš moto delovanja skozi razvejano mrežo lokalnega mladinskega organiziranja.

Znamo biti nadvse zabavni, a tudi odgovorni, znani smo po tem, da izvabimo nasmeh tudi od tistih najbolj črnogledih. To smo mi, Mirnska, Kraška in Biljenska mladina ...

11. Strategija za mlade

Participacija mladih

Glavni cilj je uresničevanje strategije, ki bo v Občini Miren-Kostanjevica pomagala mladinskim organizacijam oz. različnim lokalnim formalnim in neformalnim oblikam združevanja mladih spodbuditi mladino, da lahko z aktivnim vključevanjem in participacijo sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju strateškega dokumenta za mladino v Občini Miren-Kostanjevica in tako neposredno vplivajo na odločitve lokalnih odločevalcev. Ob vsem tem pa prispevajo k boljši kakovosti življenja občanov, predvsem mladih v lokalni skupnosti in posameznih krajevnih skupnostih, iz katerih prihajajo. Z vključevanjem mladih v procese odločanja se spodbuja njihova aktivna participacija, da se z njihovo pomočjo v občini izoblikujejo programi, ki pokrivajo širok spekter interesov mladih.

Cilji:

- ustanovitev Mladinskega centra Občine Miren–Kostanjevica, s katerim mladi sovplivajo na občinske dejavnosti na področju srednjega in visokošolskega izobraževanja (financiranje-štipendiranje, subvencioniranje), kulturno-umetniških in športnih dejavnosti;
- večja participacija pomeni povečanje aktivnega državljanstva (Aktivno državljanstvo med mladimi dandanes predstavlja *raison d'être* mnogih mladinskih organizacij in organizacij civilne družbe, ki si s svojimi inovativnimi pristopi prizadevajo spodbuditi vsaj kanček zanimanja za družbene zadeve med mladimi v upanju, da bodo postali aktivni ter odgovorni državljani.);
- informiranje in vključevanje mladih v procese odločanja.

Ukrepi:

- Vključevanje v procese odločanja se sestoji iz:
 - vključevanje mladih v dialog in razvojne projekte Občine Miren–Kostanjevica, da mladi prispevajo svoje ideje, predloge in potrebe;
 - ustanovitev Mladinskega sveta kot posvetovalnega delovnega telesa župana Občine Miren–Kostanjevica;
 - z ozaveščanjem o pomenu participacije mladih v procesih javnega odločanja povečanje števila mladih v občinskem svetu ter krajevnih skupnostih, pa tudi krepitev podmladkov v mreži nevladnega sektorja.
- Lokalni mladinski informativni servis (glej pod točko informiranje) nima le pomena za informiranje mladih, ampak tudi za spodbujanje participacije mladih in njihove uspešno integracijo v družbo. Kjer mladi nimajo možnosti ali imajo majhne možnosti za participacijo v demokratičnih procesih (mladi lahko sami neposredno vplivajo), se poveča njihova izključenost iz procesov odločanja, s tem pa se zmanjšajo njihove

možnosti na področju dela, infrastrukture, finančnih sredstev, informiranosti. »Posledica socialne izključenosti pri posamezniku je preprečeno polno sodelovanje v gospodarskem, družbenem in političnem življenju družbe, v kateri oseba živi. To lahko vodi v materialno in socialno revščino. Pri mladih je materialna revščina povezana predvsem z dolgo finančno ter stanovanjsko odvisnostjo od staršev. Socialna revščina pa pomeni nizko družbeno participacijo, apatičnost in splošno nezadovoljstvo z lastnim življenjem. Pogosto je povezana tudi z brezposelnostjo« (Mesojedec et. al. 2013, str. 8).

- subvencije Občine Miren-Kostanjevica za projekte, ki vključujejo mlade v družbeno delovanje.

Avtonomija mladih

Mladi in delo

»Z regulacijo zaposlovanja in dela se človeštvo ukvarja že ves čas svojega obstoja. Delo je namreč ena izmed osnovnih človeških aktivnosti, saj posamezniku zagotavlja sredstva za preživetje, prav tako pa predstavlja orodje izražanja njegove prirojene ustvarjalne narave. Delo mladim prinaša socialno in ekonomsko osamosvojitve ter kot tako predstavlja bistven element prehoda iz otroštva v odraslost« (Bakovnik et. al. 2012, str. 86), vendar pa so mladi v okviru zaposlovanja ena najbolj ranljivih skupin »Stopnja brezposelnosti mladih je namreč v svetovnem merilu standardno skoraj trikrat višja od stopnje brezposelnosti odraslih«. Mladi na trg dela običajno vstopajo neposredno iz izobraževalnega sistema in tako brez delovnih izkušenj oz. s pomanjkanjem le-teh težko pridobijo prvo zaposlitev. In tudi v Sloveniji glede zaposlovanja mladih stvari niso kaj bolj drugačne od sveta. »V Sloveniji je bilo v 2018 161.000 delovno aktivnih mladih (15–29 let). Največ, 104.000, jih je delalo v podjetjih ali organizacijah, sledilo je delo prek študentskega servisa ... Med mladimi je bilo 16.000 brezposelnih; stopnja brezposelnosti je bila 9,0–odstotna in je bila za skoraj 4 odstotne točke višja od skupne stopnje brezposelnosti (31.000)« (SURSTAT, <https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/8070>).

Zaposlitev ima materialne in socialne učinke, ki se izražajo tudi v samopodobi in identiteti posameznika. Nezaposlenost ima tako številne posledice na posameznika, npr. materialno revščino, zmanjšanje socialnih odnosov, občutek osamljenosti in izključenosti, slabše mentalno zdravje (negotovost, občutek nesmisla, strah pred prihodnostjo, izguba samozavesti), zato mora Občina Miren–Kostanjevica še posebej strateško dobro pristopiti k občutljivi tematiki zaposlovanja mladih in s tem začeti že zgodaj, od osnovnošolskih oz. dijaških let dalje.

Cilji:

- z uvajanjem izbirnih vsebin s področja podjetništva in predstavitvami poklicev v šolah dvigniti raven ozaveščenja o pomenu dela in potencialu ustvarjalnosti;
- ponuditi uporabna znanja za zagon podjetij in njihovo poslovanje s podjetniškimi tečaji in izobraževalnimi delavnicami;
- s podjetniškimi večeri z uspešnimi lokalnimi podjetniki, ki delijo izkušnje svoje poslovne poti, motivirati mlade za delo in kariero;
- skrb za mlade z manj priložnostmi v družbi (Eden od ciljev je tudi kako spodbuditi zaposlovanje ali projektno delovanje mladih z manj priložnostmi. To so osebe, »ki imajo manj priložnosti zaradi osebnih težav ali ovir, ki jih omejujejo ali jim preprečujejo, da bi se udeležili projektov.);
- spodbuditi mlade, da se odločijo za prevzem kmetij in skrb za razvoj dopolnilnih dejavnosti pri tem.

Ukrepi:

- v okviru osnovnošolskega kurikulumata spoznavanja poklicev v partnerstvu z OZS;
- podjetniški krožki na osnovnih in bližnjih srednjih šolah;
- delovni počitniški tabori;
- organizacija hitrih zmenkov iskalcev zaposlitve z delodajalci;
- vzpostavitev lokalnega partnerstva za spodbujanje zaposlovanja mladih na lokalnem nivoju;
- subvencioniranje prvih rednih pogodbenih zaposlitev za mlade, pri čemer občina v sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje RS pridobi subvencije;
- zagotavljanje možnosti opravljanja pripravništva v občinski upravi in drugih javnih institucijah v občinskem upravljanju;
- *job shadowing* po podjetjih in javnih ustanovah (primer: Ajdovščina) ter mreženje;
- omogočiti študentsko delo na področju turizma npr. promocija na družabnih omrežjih;
- spodbujati mlade za dodatno delo na področju turizma - turistični vodiči ...);
- pooblastiti osebe v občinski upravi, ki bodo skrbele za izvajanje lokalnega programa razvoja delovanja mladih, javne razpise za mlade v Občini Miren–Kostanjevica;
- počitniško delo za dijake in študente iz Občine Miren–Kostanjevica, v sodelovanju z mladimi in gospodarstvom pripraviti projekt »Borza dela«;
- zagotavljanje nepovratnih zagonskih sredstev za mlade podjetnike;
- organiziranje javnega natečaja za najboljšo podjetniško idejo mladih podjetnikov;
- ohranitev sofinanciranja programov spodbujanja delovne aktivnosti dolgotrajno brezposelnih mladih v nevladni organizaciji delujoči v lokalni skupnosti;
- oblikovanje svetovalne skupine (inkubator) kot pomoč in priložnost za mlade prevzemnike kmetij na ravni regije ter tako mladim kmetom olajšati prevzem ali

upravljanje s kmetijo (svetovanje, primeri dobrih praks, iskanje lokalnih in ostalih tržnih poti, pomoč pri začetnih težavah ...);

- v sodelovanju z zunanjimi izvajalci mladim zagotoviti brezplačne tečaje tujih jezikov in drugih veščin.

Finančne spodbude za mlade

Cilji:

- Občina Miren–Kostanjevica ponudi javne razpise za sofinanciranje in financiranje projektov mladih za doseg ciljev iz lokalnega programa razvoja delovanja mladih v občini;
- spodbujanje večjega števila mladih podjetnikov/-ic;
- skrb za mlade umetnike/-ice.
- finančna spodbuda za dijake in študente.

Ukrepi:

- Občina z izvedbo javnega razpisa letno v proračunu planira 21.000 € – občina financira in/ali sofinancira projekte do maksimalne višine 3.000 €

A to je le orodje za nenehno nadgradnjo, ki bi se moralo po Belgijskem modelu dopolnjevati oz. izdelovati vsaka 3 leta, s preučitvijo napredka in smotrnostjo zastavljenih ciljev, pri tem pa obvezno s proučitvijo mnenja mladih ter tako njihove predloge vključiti v novo strategijo.;

- Konec 2026 se organizira tudi posvet oz. srečanje z mladimi, kjer bi ponovno pridobili mnenja mladih o tem, katere novosti za mlade v občini so se izkazale kot uspešno delujoče, katere ne in kaj bi spremenili. S tem bi krepili aktivno državljanstvo med mladimi in strategiji za mlade zagotavljali aktualnost vsebin in projektov;
- mladim umetnicam in umetnikom omogočiti možnost za promocijo in predstavitev svojih umetniških del;
- iskanje možnosti za štipendiranje bodisi z naslova socialno ogroženih ali deficitarnih poklicev bodisi posebne nadarjenosti dijakov in študentov.

Mladi in prosti čas

Infrastruktura je pomemben del organiziranja, združevanja in delovanja mladih, kar jim omogoča pristočasne, kulturno-umetniške in športne dejavnosti.

Na področju mladinskega organiziranja v Občini Miren–Kostanjevica delujejo Mladinski center Občine Miren–Kostanjevica in društva, ki skrbijo za delo z mladimi in

hkrati upravljajo njim prilagojeno infrastrukturo. V okviru prostočasnih aktivnosti za mlade je v občini že na voljo namenska infrastruktura.

Cilji:

- krepiti pomen sodelovanja in druženja preko športnih iger;
- spodbujati mreženje mladih v živo preko koncertov in tematskih zabavnih večerov z družabnimi igrami in glasbo;
- spodbujati preživljanje prostega časa na prostem in v naravi;
- v sodelovanju s krajevnima knjižnicama Miren in Bilje spodbujati bralno kulturo med mladimi;
- zagotoviti tematske, sprehajalne in kolesarske poti v lokalnem okolju in dopolnilne vsebine kot so predlogi za izlete;
- ponuditi aktualne vsebine za mlade preko debatnih večerov in potopisnih predavanj.

Ukrepi:

- prijavljanje na razpise za sofinanciranje mladih iz občinskih, državnih in evropskih sredstev;
- zagotavljanje infrastrukture za mladinsko organizacijo in potencialno novo ustanovljenemu Mladinskemu centru Občine Miren–Kostanjevica brezplačna oddaja občinskih prostorov;
- ureditev fitnessov na prostem in sprehajalnih poti;
- ureditev okolice Cerja;
- v sodelovanju s krajevnima knjižnicama Miren in Bilje spodbujati bralno kulturo med mladimi ter v njihovih prostorih zagotoviti čitalniška mesta;
- oživitev mreže mladinskega prostora/mladinske sobe po vseh krajevnih skupnostih;
- iskanje možnosti za vzpostavitev turističnih nastavitev v upravljanju mladih;
- ureditev prostorov za rekreacijo (tako zunanjih kot notranjih rekreativnih centrov);
- vzpostavitev »downhill« kolesarske proge;
- pomoč pri vodenju poslovnih računov in izdelave letne bilance lokalnim mladinskim organizacijam;
- brezplačna uporaba Športne dvorane Miren za letne športne igre mladih.

Informiranost mladih

Namen informiranja mladih je ozaveščanje o njihovih pravicah in dolžnostih, o možnostih in priložnostih, ki privedejo do uspešnega doseganja avtonomije. Informiranje lahko pomembno pripomore k dvigu participacije mladih in aktivnemu državljanstvu (Mladinski svet Slovenije 2011).

Cilji:

Primarni cilj Občine Miren–Kostanjevica je:

- izboljšati dostop do informacij mladim glede dejavnosti, dogodkov in razpisov, ki veljajo zanje prek občinske spletne strani, glasila in obstoječih družabnih kanalov;
- uvesti posebno info točko na družabnih omrežij;
- informirati mlade o možnostih mednarodne mobilnosti.

Ukrepi:

- Izvedba komunikacijske strategije informiranja (kje, kako, kdaj, ...);
- Enotno informiranje za mlade – vse občinske institucije in organizacije, ki delajo z mladimi, ažurno sporočajo informacije na spletni strani; v ta namen se na spletni strani Občine pod *Dogodki* doda kategorijo *Mladi* (v to kategorijo so vključene vse informacije, ki zadevajo mlade, od kulturnih, izobraževalnih, športnih do umetniških dogodkov itd.), pod *Razpisi* (se doda kategorijo Mladi, štipendiranje, javni natečaji), enako velja za druge tematske rubrike, primerne za mlade; v sodelovanju z mladimi se smiselno integrira posebna podstran za mlade;
- IG novičnik za mlade;
- mreženje prek družbenih omrežij – FB skupine, Tik tok ...
- v okviru občine ustanoviti lokalni mladinski informativni servis, ki bo deloval dvakrat mesečno ob sobotah (9h-12h), v okvir njegovega delovanja pa sodijo vse teme, ki mlade zanimajo, in vključuje celo vrsto dejavnosti: informiranje, svetovanje, posvetovanje, vodenje, podporo, usposabljanje, povezovanje v mrežo in napotitev na specializirane službe;
- dodati posebno rubriko Mladi v občinskem glasilu, ki jo urejajo mladi sami npr. z obveščanjem o dogodkih, posvetih in razpisih za mlade ter drugimi bolj zabavnimi zanimivostmi.

12. Zaključek

V strategiji za mlade v Občini Miren–Kostanjevica 2024/2029 smo se osredotočili na štiri ključna področja, kjer se mora v Občini Miren–Kostanjevica v naslednjih petih letih narediti največ korenitih sprememb in novosti: participacija in avtonomija mladih, mladi in prosti čas ter informiranost mladih. Kar pa ne pomeni, da ostala manj izpostavljena področja ne potrebujejo naše skupne skrbi in pozornosti. Začrtana pot naj služi kot formalni okvir za spremljanje in vrednotenje zastavljenih ciljev ter predlaganih ukrepov, a hkrati naj omogoča dovolj prostosti za pobude, ki jih narekuje čas in skozi katere se mladi v naši občini želijo dodatno osmisliti in z njimi poistovetiti.

Za spremljanje izvajanja strategije skrbi novoustanovljeni Odbor za mladino Občine Miren–Kostanjevica, ki enkrat letno občinski svet seznanj s poročilom in morebitnimi nujnimi spremembami oz. strateškimi prilagoditvami.

13. Viri in literatura

Bakovnik, N., Beočanin, T., Berglez, S., Dadič, K., Lebar, L., Lebič, T., Mesec, T., Mužica, R., Praprotnik, L., Ranc, I., Stravs, M. (2012): *Lokalna mladinska politika*. Ljubljana, Zveza SKIS. Ajdovščina, Mladinski svet.

Cepin, M., Kronegger, S., Muršec, S., Oblak, A., Milenkovič Kikelj, N. (2014): *Priročnik za trenerje v mladinskem delu*, 2. prenovljena izdaja. Ljubljana, Mladinski svet Slovenije.

Erikson, E. H. (1968): *Identity: Youth and Crisis*. New York: Norton.

Frankl, V. E. (1994): *Volja do smisla: osnova in raba logoterapije*. Celje: Mohorjeva družba.

Lebič, T. (2011): *Kako pripraviti lokalno strategijo na področju mladih in mladinske politike*. Celje, Celjski mladinski center, javni zavod za mladinsko kulturo, izobraževanje, informiranje in šport.

Misztal, A. B. (1998): *Trust in Modern Societies*. Cambridge: Polity Press.

Resolucija o Nacionalnem programu za mladino 2013–2022 (ReNPM13–22). Dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO93> (Pridobljeno 22. junij 2023)

SURS (2023): *Delovno aktivno prebivalstvo v občini Miren – Kostanjevica po doseženi izobrazbi in spolu, lastni izračun*. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/Data/0764720S.px/table/tableViewLayout2/> (Pridobljeno 22. junij 2023)

SURS (2023): *Delovno aktivno prebivalstvo po doseženi izobrazbi in spolu, Slovenija, lastni izračun*. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/Data/0764710S.px/> (Pridobljeno 22. junij 2023)

SURS (2023): *Starostna struktura mladih, kot delež prebivalstva v Občini Miren – Kostanjevica, občine, Slovenija, elektronski vir*. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/Data/05C5006S.px/table/tableViewLayout2/> (Pridobljeno 22. junij 2023)

SURS (2023): *Starostna struktura mladih, kot delež prebivalstva v Sloveniji, elektronski vir*. Dostopno na: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/Data/05C5006S.px/table/tableViewLayout2/> (Pridobljeno 22. junij 2023)

Ščuka, V. (2008): *Šolar na poti do sebe: oblikovanje osebnosti: priročnik za učitelje in starše*. Radovljica: Didakta.

Vertot, N. (2009) *Mladi v Sloveniji*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS) (2010): <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5834> (Pridobljeno 15. julij 2023)

Zakon o mladinskih svetih (ZMS) (2000, 2010): <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2614> (Pridobljeno 15. julij 2023)